Raadsvoorstel

Voorstelnummer: 726766
Zaaknummer: 837507

Houten, 4 juni 2024

gemeente Houten

Onderwerp:
Integraal Financieel- en beleidskader 2024/2025 (Perspectiefnota)

Beslispunten:
1. Het Integraal Financieel- en beleidskader vast te stellen en daarmee:
    a. De begroting 2024 te wijzigen met de bijstellingen van de 1e bestuursrapportage 2024 (tabellen 1 en 3 in dit voorstel);
    b. De structurele financiële bijstellingen van de 1e bestuursrapportage 2024 te verwerken in de meerjarenbegroting 2025-2028 (tabel 1 in dit voorstel);
    c. In te stemmen met de volgende intensiveringen uit de perspectiefnota 2025-2028:
        I. Indexatie Optisport (structureel € 21.000)
        II. Jeugdhulp in onderwijstijd (structureel € 60.000)
        III. Inzet extra uren op preventie en gezondheid (2025: € 75.000)
        IV. Starterslening (structureel € 29.000)
        V. Bereikbaarheid: locatie voor opslag van fietsen (structureel € 25.000)
        VI. Bluswatervoorziening (structureel € 18.000)
        VII. Subsidie reddingsbrigade (structureel € 8.000)
        VIII. Uitvoering arbeidsmarktvisie (2025: € 160.000, 2026: € 170.000, 2027 en 2028: € 225.000
        IX. Verhogen loongerelateerde budget persoonlijke toelagen (structureel € 54.000)
        X. Vervangingsinvestering fairphones en laptops (structureel € 25.000)
        XI. Verhogen loongerelateerde W&S budget (werving & selectie) (structureel € 95.000)
    d. In te stemmen met de voorgestelde mutaties reserves en voorzieningen (hoofdstuk 5 van het Integraal Financieel en beleidskader 2024/2025);
    e. In te stemmen met de volgende nieuwe en gewijzigde investeringskredieten voor 2024:
        I. Herinrichting gemeentewerf loods, verhoging krediet € 30.000
        II. Vrachtwagen, vervroegen krediet € 319.000 van 2025 naar 2024
        III. Sportcomplex De Meerpaal watervelden 1 en 2, verhoging kredieten € 110.000
        IV. MJOP Openbare ruimte, verhoging kredieten € 1.332.000
        V. Openbare verlichting, verhoging kredieten armaturen en masten € 134.000
        VI. Vervanging laptops en telefoons, verhoging vervangingskredieten € 190.000
        VII. Vervanging beeldschermen, verhoging vervangingskredieten € 75.000
    f. In te stemmen met de begrotingsrichtlijnen 2025 (hoofdstuk 4) inclusief de genoemde indexeringen;
    g. Akkoord te gaan met de inzet van de beklemde en vrije reserve om een deel van het negatieve saldo in 2025 op te lossen.

Samenvatting
Dit is voor het eerst een combinatie van de bestuursrapportage (berap) en de perspectiefnota. Hiermee proberen we u een compleet financieel perspectief te geven over het jaar 2024 en 2025 en verder.

Bij het vaststellen van de begroting 2024 konden we een klein positief begrotingssaldo 2024 presenteren. In de laatste maanden van 2023 en de eerste drie maanden van 2024 hebben zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan die een ander beeld laten zien.
Het effect van deze 1e bestuursrapportage 2024 is € 54.000 positief. Met de andere inmiddels vastgestelde en voor te stellen raadsbesluiten wordt het actuele begrotingssaldo 2024 € 87.000 negatief. De bijstellingen met de grootste effecten in deze bestuursrapportage betreffen de septembercirculaire 2023 en de CAO gemeenteambtenaren 2024.

Deze ontwikkelingen worden wellicht deels gecompenseerd door de meicirculaire 2024. Bij het opstellen van deze eerste bestuursrapportage was de meicirculaire 2024 nog niet beschikbaar. Deze wordt eind mei/begin juni gepubliceerd, waarna de impact op de ambities van de gemeente nader worden geduid en meegenomen bij de bespreking van dit document. Het financieel effect van de meicirculaire wordt, zoals gebruikelijk, via een raadsinformatiebrief met de raad gedeeld.

Voorafgaand aan het opstellen van de begroting 2025 stelt de raad de beleids- en financiële kaders

vast in de perspectiefnota 2025. In de perspectiefnota wordt ingegaan op:
- Nieuwe beleidsvoorstellen;
- Financiële onzekerheden;
- De indicatie van het financieel meerjarenperspectief 2025-2028;
- Begrotingsrichtlijnen 2025.

De raad stemt in met de (beleidsarme) perspectiefnota 2025, waarmee het college kaders meekrijgt voor het opstellen van de begroting 2025. De perspectiefnota is beleidsarm i.v.m. de onzekere financiële situatie.

Met dit voorstel worden daarnaast de nieuwe en gewijzigde kredieten voor 2024, onttrekkingen op de algemene- en bestemmingsreserves en de begrotingsrichtlijnen vastgesteld.

Aanleiding

De Perspectiefnota 2025, de begrotingsrichtlijnen 2025 en de 1e bestuursrapportage 2024 zijn in dit gezamenlijk document opgenomen. Daarmee beogen we een integraal beeld te geven van de actuele stand van zaken voor het lopende jaar 2024 en de komende jaren 2025-2028.

Door middel van bestuursrapportages wordt de raad geïnformeerd over de voortgang van het voorgenomen beleid en de budgetten 2024.

Beoogd effect

De raad een goed inzicht te verschaffen in de uitvoering van de begroting 2024.
Met de vaststelling van het beleids- en financiële kader is duidelijk binnen welke kaders het college de begroting 2025 (programmabegroting, paragrafen en financiële begroting) moet uitwerken.

Argumenten per beslispunt

1.1 Het budgetrecht is voorbehouden aan de raad.
Goedkeuring van de raad is nodig voor:
1.a het wijzigen van de begroting (inclusief mutaties reserves) over het lopende begrotingsjaar;
1.b het aanpassen van de meerjarenbegroting 2024-2027;
1.d mutaties in de reserves en voorzieningen;
1.e het beschikbaar stellen en wijzigen van investeringskredieten.

1.2 Een zo goed mogelijke financiële actualisatie van de begroting 2024 heeft plaatsgevonden.
Ontwikkelingen hebben een plek gekregen, effecten voor begrotingsjaar 2024 van september- en decembercirculaire 2023 zijn verwerkt. Een weergave op hoofdlijnen is opgenomen in de financiële paragraaf van dit voorstel. Zie beslispunt 1a, 1b, 1d en 1e.

1.3 De meerjarenbegroting moet een actueel beeld van de financiële positie weergeven.
Zie beslispunt 1.a, 1.b, 1.d en 1.e.

1.4 De voorgenomen intensiveringen vanuit de perspectiefnota 2025-2028
Beslispunt 1c betreft de intensiveringen vanuit de perspectiefnota 2025-2028. Voor de inhoudelijke toelichting verwijzen wij naar bijlage 1.

1.5 De begrotingsrichtlijnen vormen de basis voor de uitwerking van de begroting.
Deze richtlijnen (beslispunt 1.f) bevatten concrete trendmatige gegevens waarop onze financiën worden gebaseerd zoals inflatiecorrecties, aantal woningen, prognose woningbouwproductie, gemiddelde woningbezetting, aantal inwoners en prijs- en loonontwikkelingen die van belang zijn voor de uitwerking van de begroting.

1.6 Akkoord te gaan met de inzet van de beklemde en vrije reserve om een deel van het negatieve saldo in 2025 op te lossen (beslispunt 1.g);
Deze inzet is in lijn met de richtlijnen van de provincie. Hiermee proberen we de bezuinigingen te beperken tot het echt noodzakelijke omdat elke bezuiniging effect zal hebben op de maatschappij. Het is een eenmalige uitname en kan jaarlijks op basis van noodzaak in de perspectiefnota en het resultaat in de jaarrekening opnieuw beoordeeld worden.

Kanttekeningen

1.1 De concrete omvang van de ombuiging is nog niet bekend
Pas na de publicatie van de meicirculaire is het meerjarenperspectief en de ombuigingsopgave

bekend. De raad wordt in juni geïnformeerd over de uitkomsten van meicirculaire, zodat de raad dit kan meenemen bij de behandeling van de Perspectiefnota 2025.

1.2 De intensiveringen zijn als apart beslispunt opgenomen.
Voor de inhoudelijke toelichting van de intensiveringen verwijzen wij naar bijlage 1.

Participatie

De laatste maanden zijn we zichtbaar in de samenleving met het uitgebreid participatietraject, de Ronde van Houten. Hierin vragen we iedereen mee te denken in mogelijke oplossingsrichtingen voor de aankomende bezuinigingen. De resultaten uit de Ronde van Houten worden verwerkt in de Begroting 2025.

Financiën en formatie

Tabel 1: Financieel meerjarenperspectief 2025-2028

Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028
Primitief begroot	12	-4.032	-11.203	-11.384	-11.832
Verwerking gewijzigd amendement 'Schrappen bezuinigingen op kleinschalige evenementen' (097-2023)	-10	-10	-10	-10	-10
1. Mutaties voor bestuursrapportage	-86	-1.060	-980	-1.053	-1.383
Saldo voor bestuursrapportage	-85	-5.103	-12.192	-12.447	-13.225
2. Voorstellen bestuursrapportage	54	88	-187	1.141	1.538
Saldo na bestuursrapportage	-31	-5.015	-12.379	-11.306	-11.687
3. Voorstellen perspectiefnota	0	-494	-504	-559	-559
Indicatief saldo na perspectiefnota	-31	-5.509	-12.883	-11.865	-12.246
4. Voorzichtige inschatting meicirculaire		2.090	2.980	3.130	3.280
5. Inzet vrije en beklemde reserve in 2025		2.500	-	-	-
Te verwachten Saldo		**-919**	**-9.903**	**- 8.735**	**-8.966**
6. Voorstel richtlijn maatregelen voor begroting 2025 e.v.		**1.500**	7.500	7.500	7.500

De bijstellingen in de 1e bestuursrapportage 2024 hebben een omvang van € 54.000 voordelig voor het jaar 2024. De verdeling over de programma's en het nadelige structurele effect is hieronder weergegeven.

Tabel 2: Structurele bijstellingen 1e bestuursrapportage per programma

(voordeel is ´+´, nadeel is ´-´; bedragen x € 1.000)

Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028
Samen leven	-99	11	18	18	41
Duurzame leefomgeving	-549	-459	-480	-510	-450
Goede bereikbaarheid	-622	-2	9	162	-1.035
Veilige leefomgeving	-61	-135	-135	-135	-135
Betrokken bij de samenleving	-111	-127	-127	-121	-121
Algemene dekkingsmiddelen en organisatie	1.204	1.174	1.067	2.537	3.033
Totaal programma's	**-239**	**462**	**353**	**1.952**	**1.334**
Reserves					
Samen leven	-10	24	24	24	24
Duurzame leefomgeving	83	105	101	107	427
Goede bereikbaarheid	253	-503	-666	-945	-250
Veilige leefomgeving	0	0	0	0	0
Betrokken bij de samenleving	0	0	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen en organisatie	-33	0	0	0	0
Totaal reserves	**293**	**-374**	**-541**	**-814**	**201**
Totaal	**54**	**89**	**-188**	**1.138**	**1.535**

Tabel 3: Bijstellingen per groep in de 1e bestuursrapportage

(voordeel is ´+´, nadeel is ´-´; bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Bedrag
Autonome ontwikkelingen	107
Ontwikkelingen binnen bestaand beleid	100
Correctie/administratieve mutatie	-152
Totaal effect 1e bestuursrapportage 2024	**54**

De autonome ontwikkelingen zijn het gevolg van de mutaties in de algemene uitkering (totaal positief effect € 636.000) en de nieuwe CAO gemeenten (negatief effect € 528.000).
De ontwikkelingen binnen het bestaande beleid hebben per saldo een positief effect van € 100.000.
Daarnaast heeft een administratieve correctie plaatsgevonden voor een negatief bedrag van € 152.000.
Voor een toelichting op de mutaties verwijzen we naar de toelichtingen per programma in hoofdstuk 2 van het Integraal Financieel en beleidskader 2024/2025.

De omvang van de financiële bijstellingen van de 1e bestuursrapportage zijn voor het begrotingsjaar 2024 € 54.000 positief. Deze bijstellingen geven een nieuw begrotingssaldo van € 88.000 negatief. De opbouw van dit saldo is in de tabel hieronder weergegeven.

Tabel 4: ontwikkeling begrotingssaldo 2024

bedragen x € 1.000

Omschrijving	
Primitieve begroting 2024	**12**
Amendement 097-2023 primitieve begroting 2024	-10
Mutaties:	
WIL 1e begrotingswijziging 2024 *(raadsbesluit 13/2/24)*	-63
VRU wijziging begroting '24 en kadernota '25 *(raadsbesluit 19/3/24)*	-85
Gactualiseerd vervangingsplan buitensportvelden *(raadsbesluit 23/1/24)*	-15
RAZU jaarrekening '23 en 1e wijziging'24 *(voorgenomen besluit 18/6/2024)*	19
VRU jaarrekening 2023 *(voorgenomen besluit 11/7/24)*	56
Begrotingssaldo voor 1e bestuursrapportage 2024	**-85**
Mutaties 1e bestuursrapportage 2024	**54**
Nieuw begrotingssaldo 2024	**-31**

*) *Dit saldo is bijgewerkt met (voorgenomen)raadsbesluiten t/m juli 2024.*

Een structureel sluitende begroting in 2025 of 2028 is een voorwaarde om voor repressief toezicht (de begroting kan direct worden uitgevoerd) van de financieel toezichthouder (provincie Utrecht) in aanmerking te komen. De prognose voor 2025 is als gevolg van voornamelijk de loon- en prijsstijgingen negatief. We zullen dus voor het jaar 2025 een sluitende begroting moeten overleggen. In de perspectiefnota 2025 en in de eerste resultaten van de Ronde van Houten worden hier de eerste denkrichtingen voor beschreven. Op basis van deze denkrichtingen en de actuele financiële stand van zaken volgen in de begroting 2025 concrete ombuigingsvoorstellen.

In tabel 1 is de indicatie van het financieel meerjarenperspectief 2025-2028 weergegeven. Deze indicatie is gebaseerd op de inzichten die bij het opstellen van perspectiefnota 2025 beschikbaar zijn. Onder de tabel is hierop een korte toelichting opgenomen.

- Het is nog niet mogelijk om de meicirculaire volledig uit te werken, daarvoor ontbreekt op het moment van schrijven van deze nota de informatie. Een heel voorzichtige inschatting is gemaakt op basis van de voorjaarsnota. Na ontvangst van de meicirculaire wordt deze uitgewerkt in een RIB en tegelijkertijd aan de raad aangeboden;

- Vanwege een aanpassing van de eisen van de provincie en het rijk is het nu toegestaan om incidenteel een uitname te doen uit de reserve om structurele lasten te dekken. In dit voorstel gebruiken we 1.000k€ uit de vrije reserve en 1.500k€ uit de beklemde vrije reserve, daarmee blijven we binnen de ruimte die ons geboden wordt. Deze uitname is nu incidenteel en kan jaarlijks opnieuw worden geanalyseerd in de financiële analyse in de perspectiefnota i.r.t. het resultaat van de jaarrekening;
- In de periode tussen besluitvorming in de raad van deze perspectiefnota en de begroting richten we op een bezuiniging van 1.500k€ structureel, daarin nemen we de uitkomsten van de ronde van Houten mee. Deze voorstellen volgen dan bij de begroting 2025. Dit is al een basis voor bezuinigingen voor het jaar 2026, waardoor daar naar schatting nog 7.500k€ extra aan structurele bezuinigingen nodig zijn.

Communicatie

Niet van toepassing.

Voortgang

Een volgende integrale financiële bijstelling over 2024 vindt plaats bij de 2e bestuursrapportage (raadsbehandeling in november). Als er zich tussentijds substantiële bijstellingen (positief en/of negatief) voordoen, wordt de raad door middel van een raadsinformatiebrief geïnformeerd. Dit gebeurt in ieder geval voor de effecten van de meicirculaire 2024.

Tevens wordt de raad tussentijds geïnformeerd over bezuinigingsmaatregelen die voortvloeien uit o.a. de ronde van Houten. De voorstellen uit de perspectiefnota 2025-2028 worden verwerkt in de begroting 2025.

Evaluatie

Niet van toepassing.

Houten, 4 juni 2024
Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Houten,
de secretaris, de burgemeester,

A. Oortgiesen G.P. Isabella

Bijlagen

1. Integraal Financieel en beleidskader 2024/2025

Verantwoordelijke portefeuillehouders college

1e PoHo: Daan Vermeulen
2e PoHo: n.v.t.

Raadsbesluit

Voorstelnummer: 726766

Onderwerp
Integraal Financieel- en beleidskader 2024/2025

De raad van de gemeente Houten heeft het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 4 juni 2024 gelezen en besluit:

2. Het Integraal Financieel- en beleidskader vast te stellen en daarmee:
   a. De begroting 2024 te wijzigen met de bijstellingen van de 1e bestuursrapportage 2024 (tabellen 1 en 3 in dit voorstel);
   b. De structurele financiële bijstellingen van de 1e bestuursrapportage 2024 te verwerken in de meerjarenbegroting 2025-2028 (tabel 1 in dit voorstel);
   c. In te stemmen met de volgende intensiveringen uit de perspectiefnota 2025-2028:
      I. Indexatie Optisport (structureel € 21.000)
      II. Jeugdhulp in onderwijstijd (structureel € 60.000)
      III. Inzet extra uren op preventie en gezondheid (2025: € 75.000)
      IV. Starterslening (structureel € 29.000)
      V. Bereikbaarheid: locatie voor opslag van fietsen (structureel € 25.000)
      VI. Bluswatervoorziening (structureel € 18.000)
      VII. Subsidie reddingsbrigade (structureel € 8.000)
      VIII. Uitvoering arbeidsmarktvisie (2025: € 160.000, 2026: € 170.000, 2027 en 2028: € 225.000
      IX. Verhogen loongerelateerde budget persoonlijke toelagen (structureel € 54.000)
      X. Vervangingsinvestering fairphones en laptops (structureel € 25.000)
      XI. Verhogen loongerelateerde W&S-budget (werving en selectie) (structureel € 95.000)
   d. In te stemmen met de voorgestelde mutaties reserves en voorzieningen (hoofdstuk 5 van het Integraal Financieel en beleidskader 2024/2025)
   e. In te stemmen met de volgende nieuwe en gewijzigde investeringskredieten voor 2024:
      I. Herinrichting gemeentewerf loods, verhoging krediet € 30.000
      II. Vrachtwagen, vervroegen krediet € 319.000 van 2025 naar 2024
      III. Sportcomplex De Meerpaal watervelden 1 en 2, verhoging kredieten € 110.000
      IV. MJOP Openbare ruimte, verhoging kredieten € 1.332.000
      V. Openbare verlichting, verhoging kredieten armaturen en masten € 134.000
      VI. Vervanging laptops en telefoons, verhoging vervangingskredieten € 190.000
      VII. Vervanging beeldschermen, verhoging vervangingskredieten € 75.000
   f. In te stemmen met de begrotingsrichtlijnen 2025 (hoofdstuk 4) inclusief de genoemde indexeringen
   g. Akkoord te gaan met de inzet van de beklemde en vrije reserve om een deel van het negatieve saldo in 2025 op te lossen

Dit is besloten in de openbare vergadering van de raad op 11 juli 2024.

De raad van de gemeente Houten,
de griffier,

C.M.S. Visser

de voorzitter,

G.P. Isabella